

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

**РОБОТА НАД МАГІСТЕРСЬКОЮ
ДИСЕРТАЦІЄЮ
ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ**

*Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для студентів,
які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка»
спеціалізацією «Економічна кібернетика»*

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2018

Робота над магістерською дисертацією: вказівки до виконання та захисту магістерської дисертації [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: В. О. Капустян, Ж. Т. Черноусова. – Електронні текстові данні (1 файл: 540 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 56 с.

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 7 від 29.03.2018 р.)
за поданням Вченої ради факультету менеджменту та маркетингу
(протокол № 7 від 26.02.2018 р.)*

Електронне мережне навчальне видання

РОБОТА НАД МАГІСТЕРСЬКОЮ ДИСЕРТАЦІЄЮ

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІ

Укладачі: *Капустян Володимир Омелянович*, д-р фіз.-мат. наук, проф.
Черноусова Жанна Трохимівна, канд. фіз.-мат. наук, доц.

Відповідальний редактор *Фартушний Іван Дмитрович*, канд. фіз.-мат. наук, доц.

Рецензент *Войтко С. В.*, д-р екон. наук., проф., завідувач кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

У навчальному посібнику на основі діючого законодавства, стандарту вищої освіти, освітньо-наукової та освітньо-професійної програм підготовки студентів спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика» освітнього ступеня «Магістр» – розкрито суть та загальні положення з написання магістерської дисертації: вибір напрямку дослідження та теми магістерської дисертаційної роботи; висвітлені основні функції керівника та рецензента; вказані основні вимоги до оформлення роботи; використання літературних джерел для розкриття та обґрунтування досліджуваної проблеми в науковому та економічному аспекті; використання фактичних даних про результати виробничо-господарської та фінансової діяльності досліджуваних підприємств певної галузі за відповідний період; наводяться критерії оцінювання магістерської дисертації; дано пропозиції щодо обґрунтування висновків

© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018

ЗМІСТ

1 Загальні положення та мета магістерської дисертації.....	4
2 Вибір напрямку наукового дослідження, затвердження теми магістерської дисертації..	7
3 Керівництво виконанням магістерської дисертації.....	8
4 Структура, обсяг та зміст магістерської дисертації.....	9
5 Вихідні матеріали та порядок виконання магістерської дипломної роботи.....	14
6 Оформлення магістерської дисертації.....	14
6.1 Загальні вимоги до написання дипломної роботи.....	14
6.2 Ілюстрації.....	16
6.3 Таблиці.....	16
6.4 Формули.....	18
6.5 Примітки, виноски, цитати та переліки.....	19
7 Рецензування магістерської дисертації.....	21
8 Відгук наукового керівника на магістерську дисертацію.....	22
9 Підготовка магістерської дисертації до захисту.....	23
10 Захист магістерської дисертації.....	24
11 Критерії оцінювання магістерської дисертації.....	24
Додаток А Матеріали і документи щодо тематики наукових досліджень.....	28
Додаток Б Зразок індивідуального плану магістранта.....	31
Додаток В Орієнтовна тематика магістерських дисертацій.....	44
Додаток Д Перші, офіційні сторінки, магістерської дисертації.....	46
Додаток Е Зразок оформлення змісту магістерської дисертації.....	49
Додаток Ж Зразки оформлення бібліографічних записів у переліку джерел посилання...	50
Додаток Г Рекомендований перелік періодичних видань економічного спрямування.....	52
Додаток К Рекомендований перелік інформаційних сайтів як бази даних для написання випускної роботи.....	53
Додаток Л Рецензія на магістерську дисертацію.....	55
Додаток М Відгук наукового керівника магістерської дисертації.....	56

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА МЕТА МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Ці методичні вказівки розроблено на підставі таких документів:

- Тимчасового положення про організацію навчального процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017 р.;
- Положення про випускну атестацію студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018 р.;
- Положення про рейтингову систему оцінювання результатів навчання студентів, НТУУ «КПІ», 2012 р.;
- Методичних рекомендацій щодо розробки та застосування рейтингових систем оцінювання успішності студентів, НТУУ «КПІ», 2012 р.;
- Статуту КПІ ім. Ігоря Сікорського;
- Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», 2016 р.;
- ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»;
- СВО КПІ ім. Ігоря Сікорського магістра спеціальності 051 «Економіка», 2016р.;
- ОНП КПІ ім. Ігоря Сікорського магістра спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика», 2016 р.;
- ОПП КПІ ім. Ігоря Сікорського магістра спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика», 2017 р.;
- Розроблення стартап-проекту [Електронний ресурс]: Методичні рекомендації до виконання розділу магістерських дисертацій для студентів інженерних спеціальностей / За заг. ред. О.А. Гавриша. – Київ : НТУУ «КПІ», 2016;
- Наказ №1-437 від 18.12.2017 «Про забезпечення функціонування системи запобігання академічного плагіату КПІ ім. Ігоря Сікорського»;
- Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018 р.

Магістерська дисертація є кваліфікаційною роботою, яку самостійно виконує студент факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика» під керівництвом наукового керівника у четвертому семестрі навчання після засвоєння теоретичних дисциплін освітньо-наукової / освітньо-професійної програми підготовки магістра.

Магістерська дисертація на відрізняється від магістерської дипломної роботи більшою глибиною досліджень та ступенем оприлюднення результатів роботи.

Фахівець освітнього ступеня «магістр» має оволодіти спеціальними знаннями та вміннями інноваційного характеру, достатніми для продукування нових знань і виконання професійних завдань та обов'язків певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певній галузі економічної діяльності. Магістр – це фахівець з другим рівнем вищої освіти і призначений для виконання науково-дослідних, педагогічних та (чи) управлінських функцій, що пов'язані з циклом існування об'єкта його діяльності. Завдання, які розв'язує магістр, припускають діяльність за складним алгоритмом, що містить процедуру конструювання рішень.

Метою магістерської дисертаційної роботи є здатність використовувати професійно профільовані знання, уміння та практичні навички для наукового аналізу економічної проблеми шляхом створення (удосконалення) та дослідження економіко-математичних та комп'ютерних моделей, формування рекомендацій щодо ефективного функціонування об'єкту дослідження. На підставі результатів захисту магістерської дисертації екзаменаційна комісія присвоює випускникам кваліфікацію «економіст».

Основні завдання магістерської дисертаційної роботи полягають в наступному:

- формулювати економічну задачу, обґрунтовувати її наукове та практичне значення;
- формалізувати економічну задачу та обґрунтовувати доцільність обраної формалізації (створювати економіко-математичні чи комп'ютерні моделі);
- здійснювати якісний та чисельний аналіз економіко – математичних чи комп'ютерних моделей;
- формувати прогностичні властивості моделі та обґрунтовувати їх практичне втілення;
- формулювати пропозиції щодо ефективності функціонування об'єкту дослідження;
- структурувати джерела наукової, методичної, статистичної інформації, що використовувались під час виконання дисертаційної роботи;
- виділяти допоміжні матеріали магістерської дисертації в вигляді додатків.

Організаційно процес виконання магістерської дисертаційної роботи складається з наступних етапів:

1. Підготовчого

- вибору на початку 1 - го семестру навчання студентом напряму наукового дослідження та призначення наукового керівника цього дослідження зі складу викладачів кафедри математичного моделювання економічних систем ;
- формуванню разом з науковим керівником індивідуального плану роботи магістранта за обраним напрямом наукового дослідження;
- виконанні індивідуального плану роботи магістранта та перевірки його етапів на засіданнях кафедри щосеместрово;
- вибору у середині 3 - го семестру навчання теми магістерської дисертації в межах напряму дослідження.

2. Основного

- виконання магістерської дисертації у повному обсязі та її перевірка керівником.

3. Заключного

- перевірка магістерської дисертаційної роботи щодо відповідності вимогам по її оформленню (нормоконтроль);
- перевірка магістерської дисертації на наявність плагіату;
- отримання відгуку керівника;
- рецензування магістерської дисертаційної роботи;
- підготовка презентації магістерської дисертації;
- попередній захист магістерської дисертаційної роботи проводиться на кафедрі математичного моделювання економічних систем (рішення кафедри про допуск роботи до захисту на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК)).

Ці методичні вказівки повинні допомогти студентам зі спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика» підготувати, оформити та своєчасно подати до захисту магістерської дисертації.

2 ВИБІР НАПРЯМУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Підготовка до виконання магістерської дисертації починається у першому семестрі навчання при виборі студентом напрямку наукового дослідження та призначення кафедрою керівника дослідження. Перелік напрямів досліджень затверджується кафедрою (в додатку А наведені орієнтовні напрями наукових досліджень). Процедурно напрями наукових досліджень та наукові керівники цих напрямів затверджуються Вченою радою факультету за поданням кафедри, а студент обирає напрям за особистою заявою до 1 листопада першого семестру навчання (зразок заяви наведено в додатку А1).

Випускники кафедри математичного моделювання економічних систем КПІ ім. Ігоря Сікорського освітнього ступеня «магістр» мають право продовжити напрям дослідження, в межах якого захищалась випускна робота бакалавра. В цьому випадку при обґрунтуванні напрямку наукового дослідження потрібно навести економічні задачі, які або не розглядалися у дипломній роботі бакалавра, або були розглянуті не в повному обсязі.

Студент разом з керівником дослідження складають щосеместрово індивідуальний план роботи магістранта (в додатку Б наведена форма плану). В індивідуальному плані роботи магістранта: обґрунтовується вибір напрямку наукового дослідження економічної проблеми та встановлюється перелік завдань щодо наукової роботи магістранта щосеместрово. Підсумки виконання плану підбиваються щосеместрово на засіданнях кафедри з рекомендацією щодо продовження навчання. Окремі результати наукового дослідження студент має право включати до курсових робіт з дисциплін, які стосуються моделювання економіки, та публікувати їх у профільних періодичних виданнях з економіки у вигляді статей.

Тема магістерської дисертаційної роботи уточнюється на протязі роботи студента над науковим дослідженням, обирається студентом за особистою заявою (додаток А1) та затверджується наказом по університету в кінці 3-го семестру. Цим же наказом затверджується і керівник магістерської дисертаційної роботи. Як правило, керівник напрямку наукового дослідження стає керівником магістерської дисертаційної роботи. Орієнтовний перелік тем магістерських дисертацій наведений в додатку В.

Після затвердження теми студент складає план магістерської дисертаційної роботи, узгоджує його з керівником та розробляє календарний план виконання роботи згідно регламенту.

3 КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Керівниками магістерських дисертацій можуть бути викладачі кафедри математичного моделювання економічних систем з науковими ступенями, які мають здобутки в галузі дослідження економічних систем шляхом математичного чи комп'ютерного моделювання.

Керівник магістерської дисертації:

- остаточно формулює тему магістерської дисертаційної роботи, подає її до затвердження на засідання кафедри, а після оприлюднення тематики дає студенту необхідні пояснення за запропонованою темою;
- готує разом зі студентом завдання на магістерську дисертаційну роботу у регламентовані терміни;
- надає рекомендації студенту щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань тощо за темою магістерської дисертації;
- допомагає студенту у виборі та модифікації відомої моделі для об'єкту дослідження чи формуванні нової моделі;
- рекомендує студенту математичні чи інформаційні технології для дослідження моделі;
- аналізує разом зі студентом результати якісного та чисельного дослідження моделі;
- контролює реалізацію календарного плану виконання роботи.
- У разі суттєвих порушень, які можуть призвести до зриву встановлених термінів подання магістерської дисертаційної роботи до ЕКу, інформує завідувача кафедри для прийняття відповідних заходів, у тому числі й рішення про недопущення роботи до захисту;
- здійснює загальне керівництво виконанням студентом дисертаційної роботи і несе відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру; у разі невиконання студентом його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку;
- використовує час, відведений на керівництво, для:
  - систематичних (не менше одного разу на тиждень) співбесід, на яких студент інформує про стан виконання роботи, обговорюються можливі варіанти рішень, конкретизуються окремі пункти завдання тощо;
  - перевірки виконаної роботи (частинами або в цілому);
- готує відгук з характеристикою діяльності студента під час виконання магістерської дисертації і несе відповідальність за його об'єктивність;
- готує студента до захисту, приймає участь у попередньому захисті.

4 СТРУКТУРА, ОБСЯГ ТА ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Магістерська дисертація повинна мати чітку та логічну побудову. Обсяг дисертаційної роботи становить приблизно 6 авторських аркушів, або 100 аркушів друкарського тексту формату А4 (без додатків).

Магістерська дисертація складається з таких частин:

титульний аркуш (додаток Д.1);

завдання на дисертаційну роботу (додаток Д.2);

календарний план (додаток Д.2)

реферат українською та іноземною мовами;

зміст;

перелік скорочень, умовних позначень, термінів;

вступ;

перший розділ (теоретичний), орієнтовно 25% від обсягу роботи;

другий розділ (аналітично-дослідницький), орієнтовно – 50%;

третій розділ (науково-дослідницький – для магістрантів, що навчаються за освітньо-науковою програмою підготовки / розроблення стартап-проекту – для магістрантів, що навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки), орієнтовно – 15%;

висновки;

перелік джерел посилання;

додатки.

У *змісті* подають найменування розділів, підрозділів та пунктів дисертаційної роботи, зазначаючи номери початкових сторінок, відповідно до структури роботи. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки по тексту дисертаційної роботи. Зразок оформлення змісту магістерської дисертації подано в додатку Е.

Реферат обсягом 200 – 500 слів державною та іноземною (яку вивчав студент) мовами повинен стисло відображати загальну характеристику та основний зміст дисертаційної роботи і містити: відомості про обсяг дисертаційної роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків і бібліографічних найменувань за переліком посилань; мету роботи, використані методи та отримані результати; рекомендації щодо використання результатів досліджень (публікація в наукових журналах, акти про впровадження тощо); перелік ключових слів (словосполучень) (не більше 20).

Вступ містить наукове обґрунтування актуальності обраної теми її наукове та практичне значення. Подається характеристика стану проблеми, формулюються мета і

завдання дослідження. Визначаються об'єкт та предмет дослідження. Обираються методи аналізу та інформаційна база дослідження. Зазначається практичне значення одержаних результатів. Подається інформація про апробацію результатів дослідження. Надається список статей, опублікованих за результатами досліджень. Розкривається структура роботи. Обсяг вступу повинен складати 2 – 3 сторінки.

Актуальність теми. Визначається низка невирішених важливих питань предмету дослідження. Дається аналіз результатів вчених, які досліджували дану тему.

Об'єкт дослідження – економічний процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обрано для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Як категорії наукового процесу об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті дослідження виділяється та його частина, що становить предмет дослідження (економічна задача), на який спрямовується основна увага студента. *Предмет дослідження визначає тему магістерської дисертації.*

Мета і завдання дослідження. Вказується ціль, досягнення якої дозволяє цілком розкрити обрану тему, для чого формулюється перелік необхідних і достатніх для цього задач (завдань може бути декілька, але не менше трьох).

Методи дослідження. Сюди слід віднести методи, які застосовуються при побудові та аналізі математичних чи комп'ютерних моделей економічних процесів та явищ.

Інформаційну базу дослідження складають матеріали органів державної влади України, офіційні статистичні дані, інформаційно-аналітичні матеріали спеціалізованих агентств і аналітичних центрів щодо об'єкту дослідження, опубліковані у періодичних і спеціалізованих виданнях, а також розміщені у мережі Інтернет.

Кожний розділ магістерської дисертаційної роботи складається з підрозділів (параграфів), кількість яких повинна бути не більше п'яти, але не менше трьох.

У **першому розділі** основної частини, який має теоретичний характер, на основі аналізу інформаційної бази та літературних джерел викладається суть досліджуваної проблеми та ступінь її сучасної розробки, аналіз та узагальнення існуючих концепцій. Будується концептуальна модель предмету дослідження: описуються економічні сутності елементів та зв'язки між ними. Аналізуються існуючі математичні (комп'ютерні) моделі (дається їх огляд), які найбільше відповідають концептуальній моделі. Робиться висновок або щодо модифікації обраної моделі, або щодо побудови нової моделі.

У **другому розділі**, який повинен мати аналітико-дослідницький характер, обґрунтовується обрана модель предмету дослідження. Обґрунтування моделі полягає у встановленні її відповідності наявним статистичним даним щодо предмету дослідження.

Дається оцінка вхідних (екзогенних) показників моделі. В залежності від типу моделі (статична, динамічна, детермінована, випадкова) проводиться її якісний аналіз: встановлюється продуктивність (розв'язність) моделі, знаходяться умови рівноваги моделі, встановлюється неперервність ендогенних показників відносно екзогенних (порівняльна статика), досліджується гранична поведінка невідомих (ендогенних) показників та інше.

Розробляється розрахункова модель у вигляді деякого алгоритму, придатного для комп'ютерної реалізації. Проводяться чисельні розрахунки щодо знаходження невідомих (ендогенних) показників моделі. Дається аналіз розрахунків та їх співставлення зі статистичними даними. Перевіряються припущення, що лежать в основі моделі.

Досліджуються прогностичні можливості моделі: з'ясовуються умови, при яких результати моделювання будуть стрияти ефективному функціонуванню об'єкту дослідження.

Формуються висновки по розділу, в яких підбиваються підсумки щодо проведених досліджень та вказується їх значення щодо предмету дослідження.

Третій розділ для студентів, що навчаються за освітньо-науковою програмою підготовки, присвячений розкриттю і конкретизації наукового і практичного потенціалу отриманих результатів. Тут розкриваються можливості й напрям застосування розроблених або удосконалених моделей, методів, алгоритмів розв'язань моделей та їх реалізацій і т. ін. в теоретичному пізнанні або на практиці, показуються отримані за допомогою їх результати, формулюються пропозиції і рекомендації, засновані на отриманому новому знанні. Таким чином, третій розділ розвиває, уточнює і конкретизує положення і висновки, сформульовані у другому розділі. У ньому теоретичне знання повинно трансформуватися в своє практичне втілення, що передбачає його насичення розрахунками, рекомендаціями, пропозиціями. Третій розділ магістерської дисертації може містити проекти й сценарії розвитку досліджуваного об'єкту, рішення проблеми, позначеної у вступі як мета роботи, з урахуванням власних розробок.

Орієнтовно **третій розділ** має бути обсягом до 10-15 сторінок.

Для магістрантів, що навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки, у **третьому розділі** магістерської дисертації виконується розроблення стартап-проекту, а саме виявляються ринкові можливості використання результатів роботи. Розділ є завершальною частиною магістерської дисертації і виконується у вигляді оцінювання можливостей та формування заходів із ринкового впровадження інноваційних пропозицій магістранта. Метою розділу є формування інноваційного мислення, підприємницького духу та формування здатностей щодо оцінювання ринкових перспектив і можливостей комерціалізації основних наукових розробок, сформованих у попередній частині магістерської дисертації у вигляді

розроблення концепції стартап-проекту в умовах висококонкурентної ринкової економіки глобалізаційних процесів. Під час виконання розділу потрібно продемонструвати вміння використовувати ринково-орієнтований економічний підхід: аналізувати ринкове середовище для стартап-проектів із зазначенням факторів впливу; будувати ієрархію факторів із зазначенням сутнісних зв'язків між ними, міри та характеру впливу на стан ринку інноваційних розробок; визначати доцільні форми впливу стартап-компанії на ринок відповідно до проведеного аналізу стану ринку із урахуванням специфіки його функціонування; проводити порівняльний аналіз переваг та недоліків різних стартап-проектів.

У *висновках* по роботі необхідно коротко підвести конкретні підсумки досліджень, що були проведені, акцентуючи увагу на пропозиціях, які сприяють ефективності функціонування предмету дослідження в цілому, або окремих його частин. Рекомендований обсяг висновків – до 2 сторінок.

Перелік джерел посилання повинен містити перелік усіх першоджерел, на які є посилання у тексті роботи. При цьому потрібно дотримуватись такої послідовності:

- а) закони України;
- б) укази Президента, постанови уряду;
- в) директивні матеріали міністерств;
- г) монографії, брошури, підручники;
- д) статті із журналів;
- е) інструктивні, нормативні та інші матеріали;
- ж) іншомовні джерела.

Усі джерела нумеруються в порядку зростання арабськими цифрами. Якщо використано дві чи більше праць одного автора, то вони вказуються у хронологічній послідовності їх публікації.

Перелік джерел посилання повинен містити не менше 40 назв. Посилання на них мають наводитись у вигляді порядкового номеру за списком джерел у квадратних дужках, наприклад:

[20]

або [20, с.10]

або [20, с.10 – 11]

або [20 – 21, 23, 30],

де 20, 21, 23 , 30 – це номер джерела в списку використаних джерел;

10, 11 – сторінки у відповідному джерелі.

Зразки оформлення списку використаних джерел наведено у додатку Ж.

Додатки. У додатки виносяться матеріали дипломної роботи, що мають допоміжний

характер (проміжні математичні розрахунки, таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації допоміжного характеру). Додатки оформляють як продовження дипломної роботи, розміщуючи їх після **ПЕРЕЛІКУ ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ**. Нумерація сторінок додатків – це продовження нумерації сторінок роботи.

Кожен додаток починають з нової сторінки. Додаток повинен мати **ЗАГОЛОВОК**, надрукований жирним шрифтом угорі великими літерами симетрично до тексту сторінки, без крапки в кінці. Над заголовком посередині рядка друкується слово «ДОДАТОК» і велика літера, що позначає конкретний додаток. Нумерують додатки великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**. Наприклад. ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б і т.д. Додатки позначаються у порядку появи на них посилань у тексті дисертаційної роботи.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, пронумеровані у межах кожного додатка: перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: «А.2» – другий розділ додатка А або «В.3.1» – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «Рисунок Д.1.2.» – другий рисунок першого розділу додатка Д; «Таблиця Б.1» – перша таблиця додатка Б; «формула (А.1)» – перша формула додатка А.

Вимоги оформлення ілюстрацій, таблиць і формул наведено у розділі 6 цих методичних вказівок.

Рекомендований обсяг додатків – не більше 15 сторінок.

Якщо у дисертаційній роботі вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий в роботі у вигляді окремого списку **«СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНІ ПОЗНАКИ»**, який розташовують перед вступом. Перелік потрібно друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводяться скорочення, справа – їх детальна розшифровка.

Якщо у дисертаційній роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і т. ін. повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Оформлену у відповідності до сформульованих вимог та повністю укомплектовану магістерську дисертаційну роботу слід зброшурувати. Відгук керівника та рецензію не підшивають до роботи, але здають разом з нею напередодні передзахисту.

5 ВИХІДНІ МАТЕРІАЛИ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Вихідні дані до магістерської дисертації формуються шляхом обробки інформаційної бази та літературних джерел за напрямками, які відповідають темі роботи. При цьому слід використати публікації періодичних видань економічного спрямування (додаток З) та матеріали інформаційних сайтів (додаток К).

У період виконання роботи студента консультує керівник. Проміжні етапи виконання дипломної роботи контролюються керівником та завідувачем кафедри згідно графіку, затвердженому на засіданні кафедри.

6 ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

6.1 Загальні вимоги до написання дисертаційної роботи

Магістерська дисертація друкується на білому папері формату А4 (210x297 мм), і має загальний обсяг в межах **100** сторінок.

На друкованій сторінці розміщується 26 – 38 рядків, в кожному рядку 57 – 60 знаків. Поля мають такі розміри: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє - 20 мм. Текст дисертаційної роботи друкується шрифтом 14 розміру; міжрядковий інтервал – 1,5; шрифт – Times New Roman. Абзацний відступ має бути однаковим по всьому тексту в межах 12,5-15 мм.

До загального обсягу дисертації не входять додатки, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів дисертаційної роботи підлягають суцільній нумерації. Нумерація сторінок роботи повинна починатися з титульного аркушу і повинна бути послідовною: перша сторінка – титульний аркуш, друга-третья – завдання на випускню роботу, четверта – календарний план-графік, п'ята – реферат, шоста – зміст і т.д. Номер сторінки проставляють арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки, без крапки в кінці. Починаючи з титульного аркушу по зміст включно, номери сторінок не ставляться.

Заголовки структурних частин дисертації, **РЕФЕРАТ, ЗМІСТ, СКОРОЧЕННЯ ТА**

УМОВНІ ПОЗНАКИ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ і **ЗАГОЛОВКИ РОЗДІЛІВ** друкують великими літерами, симетрично тексту **без крапок в кінці** жирним шрифтом.

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої), жирним шрифтом з **абзацного відступу**. **Крапку в кінці заголовка не ставлять**. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапками.

Відстань між назвою розділу та назвою підрозділу (параграфу) має становити **три одиничні інтервали**. Такою ж має бути відстань між назвою підрозділу та текстом. **Кожний розділ дипломної роботи починається з нової сторінки**.

Необхідно дотримуватися певного розподілу роботи на окремі логічні частини, кожна з яких має назву, що відтворює її зміст. Такі структурні частини дипломної роботи, як **РЕФЕРАТ, ЗМІСТ, СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНІ ПОЗНАКИ, ВСТУП, ВИСНОВКИ** та **ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ** не мають порядкового номеру.

Кожний розділ та підрозділ дисертаційної роботи повинен мати номер, що друкується арабськими цифрами, починаючи з цифри **1**, наприклад: **1 НАЗВА РОЗДІЛУ**. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, **1.3 Назва підрозділу** (третій підрозділ першого розділу). **Номер пункту** складається з номера розділу, порядкового номеру підрозділу та порядкового номеру пункту, які відокремлюють крапкою. Після номеру пункту крапку не ставлять, наприклад, **1.3.2 Назва пункту** (другий пункт третього підрозділу першого розділу). **Номер підпункту** складається з номера розділу, порядкового номеру підрозділу, порядкового номеру пункту та порядкового номеру підпункту, які відокремлюють крапкою. Після номеру підпункту крапку не ставлять, наприклад, **1.3.2.2 Назва підпункту** (другий підпункт другого пункту третього підрозділу першого розділу).

Якщо підрозділ складається з **одного пункту** або пункт складається з **одного підпункту**, цей пункт (або підпункт) не нумерують.

Не рекомендується розміщувати назву розділу або підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено менше п'яти рядків тексту.

В роботі не повинно бути повторів та відступів від основної теми. Не слід «засмічувати» текст довгими описами, арифметичними діями. Наприклад, ряд однотипних розрахунків слід оформити у вигляді таблиці, у тексті дати лише один розгорнутий приклад розрахунку. Виконання дуже великої за обсягом розрахункової роботи, на якій базується дослідження, рекомендується оформляти у вигляді окремого додатку.

6.2.1 Ілюстрації

Текст магістерської дисертації ілюструють рисунками, схемами, графіками, діаграмами. Кількість ілюстрацій у роботі визначається її змістом і повинна бути достатньою для того, щоб надати тексту роботи ясності й конкретності. Вибір типу ілюстрації залежить від змісту матеріалу та поставленої мети.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номеру ілюстрації в розділі, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рисунок 1.2.» (другий рисунок першого розділу). Потім друкують назву маленькими літерами (крім першої великої), наприклад: «Рисунок 1.2 – Назва рисунка». У кінці назви рисунку крапка не ставиться. Номер ілюстрації та назва розміщуються посередині безпосередньо під ілюстрацією. Назва рисунку має відображати його зміст, бути конкретною і стислою.

Відстань між ілюстрацією і текстом повинна становити один вільний рядок.

На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті. Посилання на ілюстрації у дисертаційній роботі оформляють порядковим номером ілюстрації: наприклад, «рис. 2.3».

6.3. Таблиці

Цифровий матеріал оформляють у вигляді таблиць. Таблиці та ілюстрації розміщують після першого згадування про них у тексті, або на наступній сторінці, таким чином, щоб їх можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу арабськими цифрами. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, "Таблиця 2.4" – четверта таблиця другого розділу. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

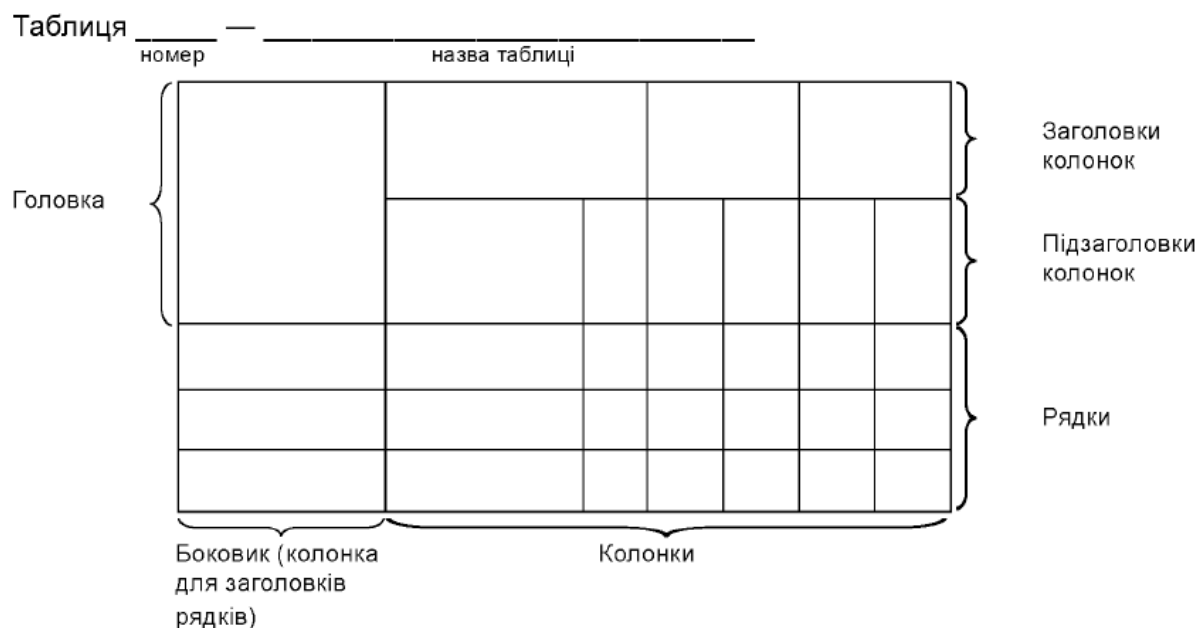
Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею з абзацного відступу. Назву, друкують малими літерами (крім першої великої), наприклад, «Таблиця 2.4 – Назва таблиці». У кінці назви таблиці крапка не ставиться. Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки — з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. В кінці

заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Приклад побудови таблиці

Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні – вказують у «боковику». Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам. Якщо текст у таблиці повторюється і складається з двох або більше слів, при першому повторенні його замінюють сполученням «те саме», а далі – лапками. Не дозволяється ставити лапки замість повторюваних цифр, знаків, математичних символів. Якщо цифрові або інші дані відсутні, то ставлять пропуск. Цифри в графах таблиці слід проставляти так, щоб відповідні розряди чисел по всій колонці були розміщені один під одним. Потрібно дотримуватись однакової кількості десяткових знаків для всіх значень цифрових величин в одній графі.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступний аркуш. При цьому заголовок таблиці та головку не повторюють. У такому разі графи таблиці пронумеровують і переносять цю нумерацію на наступну сторінку в якості головки продовження таблиці. Графи нумерують і в тих випадках, якщо в тексті на них є посилання, а також при виконанні розрахунків за даними, що розміщені в різних графах.

При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз з абзацного відступу над першою частиною таблиці. Над перенесеними частинами з абзацного відступу друкують слова «Продовження таблиці» або «Кінець таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад «Продовження таблиці 2.4», без повторення її назви.

Відстань між таблицею і текстом повинна становити один вільний рядок.

Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово «дивись»:
наприклад, «див.табл.1.2».

6.4. Формули

Формули у дисертаційній роботі розміщують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки, виділяючи їх від тексту зверху і знизу одним вільним рядком.

Формули нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номер формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) – це перша формула третього розділу. Нумерують лише ті формули, на які є посилання в тексті роботи чи додатка. У багаторядкових формулах їхній номер проставляють на рівні останнього рядка.

Якщо формула не вміщується в один рядок, її слід перенести після знака рівності (=) або нерівностей, після знаків плюс (+), мінус (-), множення ($\times$), які пишуть у кінці попереднього та на початку наступного.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне – з нового рядка: кожний рядок завершують крапкою з комою, а останній – крапкою. Перший рядок пояснення друкують без абзацного відступу і він починається із слова «де» без двокрапки, потім вказують символ, ставлять тире і записують пояснення з маленької літери. Позначки, яким встановлюють пояснення, рекомендовано вирівнювати у вертикальному напрямку.

Необхідно пам'ятати, що формула входить до складу речення, тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Так, наприклад, між формулою і текстом може бути кома, що ставиться безпосередньо за формулою перед її номером.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною й не розділені текстом, можуть бути кома або крапка з комою.

Посилання на формули у дисертаційній роботі оформлюють порядковим номером

формули в круглих дужках наприклад, «у формулі (3.1)».

6.5. Примітки, виноски, цитати та переліки

Примітки вміщують в роботі за необхідністю пояснення змісту тексту, таблиці або ілюстрації. Примітки розташовують безпосередньо після (нижче) тексту, таблиці, ілюстрації, яких вони стосуються. Якщо примітка одна, то її не нумерують. Слово «Примітка» друкують з абзацного відступу 12 кеглем через один міжрядковий інтервал з великої літери, не підкреслюючи. Після слова «Примітка» ставлять крапку і з великої літери в тому ж рядку подають текст примітки тим самим шрифтом.

Приклад

Примітка. Текст примітки.

Декілька приміток подають після тексту, якого вони стосуються, і нумерують послідовно, в межах однієї сторінки, арабськими цифрами з крапкою.

Приклад

Примітка 1. Текст примітки.

Примітка 2. Текст примітки.

Пояснення до окремих даних, наведених у тексті або в таблиці, допускається оформляти **виносками**. Їх нумерують окремо для кожної сторінки арабськими цифрами з круглою дужкою у вигляді верхнього індексу. Якщо виноска на сторінці одна, то її допускається позначати символом у вигляді зірки (*). Дозволено на одній сторінці тексту застосовувати не більше ніж чотири виноски.

Знаки виноски проставляють безпосередньо після того слова, числа, символу, речення, до якого дають пояснення. Цей самий знак ставлять і перед пояснювальним текстом.

Пояснювальний текст виноски пишуть з абзацного відступу:

- у тексті – у кінці сторінки, на якій зазначено виноску;
- у таблиці – під основною частиною таблиці, але в її межах.

Текст виноски вміщують під таблицею або внизу сторінки і відокремлюють від таблиці чи основного тексту лінією завдовжки від 30 мм до 40 мм, проведеною в лівій частині сторінки. Номер або символ (*) і текст виноски друкують з абзацного відступу через один міжрядковий інтервал.

Приклад виноски¹⁾.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору варто наводити *цитати*.

При цитуванні необхідна абсолютна точність і відповідність тексту джерела. Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Допускається пропуск слів, речень, абзаців за умови, якщо це не спотворює авторського тексту; такі пропуски позначаються трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед вилученим текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів. Посилатися при цьому треба на джерело непрямого цитування, наприклад: (цит. за: ...).

Переліки (за потреби) подають у розділах, підрозділах, пунктах і підпунктах. Перед переліком ставлять двокрапку.

Якщо подають переліки одного рівня підпорядкованості, на які у роботі нема посилань, то перед кожним із переліком ставлять знак «тире». Якщо у тексті роботи є посилання на переліки, підпорядкованість позначають малими літерами української абетки, далі – арабськими літерами, далі – через знаки «тире». Текст кожної позиції переліку треба починати з малої літери з абзацного відступу відносно попереднього рівня підпорядкованості.

Приклад

- а) _____;
- б) _____;
- 1) _____;
- _____;
- _____;

---

¹⁾ Текст виноски.

- 2) _____;
- в) _____.

Посилаючись на позицію переліку, треба зазначити номер структурного елемента роботи та номер позиції переліку з круглою дужкою, відокремлені комою. Якщо переліки мають кілька рівнів, їх зазначають, наприклад: «відповідно 2.3.4.1, б), 2)».

7 РЕЦЕНЗУВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Завершена магістерська дисертація направляється на рецензію. До рецензування залучаються провідні фахівці інших кафедр факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського, коло наукових та фахових інтересів яких відповідає тематиці роботи.

Завдання рецензування – попередньо оцінити (остаточно магістерська дисертація оцінюється у процесі її захисту на засіданні ЕК) науковий рівень роботи, теоретико-методологічний рівень підготовки випускника, рівень оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу економічної задачі, здатність формулювати висновки і пропозиції, що мають як наукове, так і практичне значення.

У рецензії необхідно розглянути та оцінити:

- правильність постановки економічної задачі, її обґрунтованість, актуальність і значення для науки і практики;
- уміння використовувати інформаційну базу та літературні джерела для аналізу існуючих математичних чи комп'ютерних моделей, які відповідають економічній задачі;
- уміння формалізувати об'єкт дослідження у вигляді концептуальної моделі;
- здатність до побудови аналітичної чи комп'ютерної моделі, яка відповідає концептуальній моделі, та її складність;
- здатність до проведення всебічного якісного та кількісного аналізу моделі об'єкту дослідження;
- наукову новизну та практичне значення висновків і пропозицій;
- оформлення роботи в цілому.

В кінці рецензії дається загальна оцінка дисертації. Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, завірити підписом та печаткою факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського. Форма рецензії надана у додатку Л.

8 ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА НА МАГІСТЕРСЬКУ ДИСЕРТАЦІЮ

Текст остаточного варіанту магістерської дисертації подається здобувачем вищої освіти науковому керівнику в електронному вигляді у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx. Відповідальна особа за нормоконтроль випускних атестаційних робіт створює профіль науковому керівнику в Системі запобігання плагіату в академічних текстах та відкриває відповідну папку для доступу наукового керівника. Керівник завантажує роботу до Системи. Система перевіряє академічний текст за базами внутрішньої бібліотеки Системи, ELAKPI, відкритими інтернет-джерелами та генерує звіт подібності. Відповідальна особа здійснює процес перевірки роботи у Системі, яка генерує звіт подібності, та надає доступ науковому керівнику до звіту подібності протягом трьох робочих днів після завантаження роботи до Системи. Роздрукована частина звіту подібності, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості, завірена підписом відповідальної особи за перевірку робіт на плагіат, додається до атестаційної роботи. Повну копію звіту подібності здобувач вищої освіти може отримати на кафедрі за письмовим запитом. Керівник здійснює експертну оцінку роботи з урахуванням звіту подібності, робить висновок про оригінальність роботи і включає його у відгук.

Магістерська дисертація, що підписана автором, разом з рецензією подається керівникові роботи, який після ознайомлення з нею і в разі схвалення підписує її і надає свій письмовий відгук з оцінкою роботи.

У відгуку керівника відображається:

- актуальність теми роботи;
- оцінка самостійності виконання та оригінальності випускної роботи;
- рівень теоретичних знань, виявлений автором при вирішенні завдань роботи;
- ступінь обґрунтування розглянутих в роботі економіко-математичних (комп'ютерних) моделей та науковий рівень їх дослідження;
- значимість висновків щодо підвищення ефективності функціонування досліджуваного об'єкту в цілому або окремих його частин;
- аналіз позитивних сторін роботи, а також її недоліків та помилок.

Керівник оцінює магістерську дипломну роботу записом «Допускається до захисту», а в разі негативної оцінки – «До захисту не допускається». У випадках негативного висновку щодо допуску на захист це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю керівника. Форма відгуку на випускну роботу надається в додатку М.

9 ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ ДО ЗАХИСТУ

Термін подання магістерської дисертації – 10 днів до початку захисту в ЕК. Відповідальність за своєчасне виконання дисертаційної роботи покладається безпосередньо на випускника та наукового керівника. Контроль за виконанням дисертаційної роботи згідно календарного плану здійснюється науковим керівником і завідувачем кафедри шляхом періодичних проглядів етапів виконання роботи.

Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки керівника результатів щодо наявності плагіату в роботі. Плагіат в дисертаційній роботі не допускається. Відповідальність за його наявність несуть науковий керівник та магістрант.

Останній перегляд – передзахист дисертаційної роботи на кафедрі за тиждень до початку роботи ЕК. До передзахисту не допускаються роботи, оформлені не належним чином, про що свідчить відповідальний за нормоконтроль; та без наявності запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань. За результатами передзахисту завідувач кафедри приймає рішення щодо допуску роботи до захисту на ЕК.

У разі невиконання студентом календарного плану підготовки роботи або незадовільного передзахисту роботи рішенням кафедри студент відраховується з університету.

Згідно наказу №1-437 від 18.12.2017 «Про забезпечення функціонування системи запобігання академічного плагіату КПІ ім. Ігоря Сікорського» відповідальний за сайт кафедри не пізніше, ніж за 3 дні до захисту, розміщує магістерські дисертації, схвалені до захисту, на сайті кафедри. Потім електронні версії захищених робіт протягом місяця після захисту відповідальний від кафедри розміщує в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ELAKPI).

Перед захистом дисертаційної роботи студент повинен ознайомитися з рецензією та відгуком керівника, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження.

До захисту магістерської дисертації допускаються студенти, що повністю виконали всі вимоги навчального плану, витримали процедуру передзахисту, та мають дві публікації результатів роботи у профільних періодичних виданнях з економіки.

До захисту магістерської дисертації не допускаються студенти, які мають на момент подання роботи до захисту академічну заборгованість, або не мають двох публікацій результатів роботи у профільних періодичних виданнях з економіки.

10 ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Магістерські дисертації захищають перед Екзаменаційною комісією (ЕК) на відкритому засіданні. Для виступу студентові надається 10 – 15 хвилин, що відповідає письмовій доповіді, викладеній на 5 – 6 сторінках. Виступ студента на відкритому засіданні ЕК повинен бути старанно підготовленим, стислим і змістовним.

Тези доповіді і демонстраційний матеріал (презентація) дисертаційної роботи студент готує заздалегідь та роздає членам ЕК. Не слід переказувати вступ та зміст всіх розділів роботи, зупинятися на технічній стороні розрахунків. Необхідно стисло визначити мету та завдання роботи, обґрунтувати актуальність теми, охарактеризувати предмет дослідження, особливості концептуальної моделі, зробити висновки. Друга її частина присвячується викладенню суті запропонованих економіко-математичних (комп'ютерних) моделей, науковим результатам їх якісного та чисельного дослідження. В третій частині розкривається і конкретизується науковий і практичний потенціал отриманих результатів. Під час доповіді необхідно звертати увагу членів ЕК на демонстраційний матеріал, коротко пояснюючи його зміст.

Члени ЕК можуть задавати випускникові питання щодо змісту роботи, а також з окремих дисциплін навчального плану підготовки магістра. Відповіді студента мають бути аргументованими і короткими. Після відповіді випускника на запитання секретарем ЕК оголошується відгук керівника і рецензія. Студент має відповісти на всі зауваження або погодитися з ними.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ЕК, де встановлюється остаточна оцінка магістерської дисертації та приймається рішення про присвоєння випускникові кваліфікації «економіст» і видачі йому диплому державного зразка. Рішення комісії оголошується її головою після закритого засідання ЕК.

11 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Підсумкову диференційовану за семибальною шкалою оцінку магістерської дисертації визначає ЕК, її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає. У процесі визначення оцінки дисертаційної роботи враховуються наступні показники якості роботи:

- відповідність змісту роботи обраній темі, її актуальність, логічність структури

роботи (10 б.);

- повнота і науково-критичний аналіз літератури з проблеми дослідження (10 б.);
- успішність виконання завдань дисертаційної роботи (20 б.);
- рівень складності моделі та використаного апарату для її дослідження (20 б.);
- новизна, теоретичне і практичне значення (20 б.);
- публічний захист дисертаційної роботи (аргументованість, переконливість, вільне володіння матеріалом, культура мовлення) (20 б.).

Оформлення роботи не оцінюється – відповідність дипломної роботи вимогам щодо її оформлення вирішується до захисту на етапі проведення нормоконтролю.

Шкала знижок

1. Відповідність змісту роботи обраній темі, її актуальність, логічність структури роботи

Ваговий бал – 10

- порушена логіка структури роботи відповідно поставленим завданням - 2 бали;
- зміст роботи відповідає обраній темі не в повному обсязі - 2 бали;
- актуальність теми роботи обґрунтована частково - 2 бали;
- актуальність теми роботи не обґрунтована - 2 бали;
- тема роботи не являється актуальною - 2 бали.

2. Повнота і науково-критичний аналіз літератури з проблеми дослідження

Ваговий бал – 10

- відсутній аналіз наукових робіт сучасних учених, які працюють в напрямку теми роботи - 2 бали;
- критичний аналіз літератури проведено поверхово - 4 бали;
- результати інших учених наведено без аналізу - 2 бали.

3. Успішність виконання завдань дипломної роботи

Ваговий бал – 20

- завдання щодо вступної частини виконано не в повному обсязі - 4 бали;
- завдання щодо змістовної частини виконано не в повному обсязі - 6 балів;
- відсутні розрахунки із застосуванням програмних продуктів - 6 балів;
- висновки за підсумками досліджень сформульовані поверхово - 2 бали.

4. Рівень складності моделі та використаного апарату для її дослідження

Ваговий бал – 20

- модель складна, але застосовано спрощений апарат для її дослідження - 4 бали;
- модель не є складною і застосовано відповідний апарат для її дослідження - 4 бали;
- модель проста і відсутнє її дослідження - 6 балів.

5. Новизна, теоретичне і практичне значення

Ваговий бал – 20

- розглядається модифікація відомої моделі, але доповнення несуттєві - 4 бали;

- розглядається відома модель для дослідження важливої практичної задачі - 4 бали;
- відома модель застосовується помилково для дослідження практичної задачі - 6 балів.

б. Публічний захист дипломної роботи (аргументованість, переконливість, вільне володіння матеріалом, культура мовлення)

Ваговий бал – 20

- доповідь не в повній мірі відображає зміст роботи - 4 бали;
- відповіді на питання не аргументовані - 4 бали;
- низький рівень підготовки студента - 5 балів;
- студент погано орієнтується в основних положеннях роботи - 5 балів.

Результати пунктів 1 – 6 складаються і за отриману кількість балів виставляються відповідні оцінки (табл. 11.1). У разі, коли захист дипломної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, екзаменаційна комісія приймає рішення про те, що студент є неатестованим, що відзначається у протоколі засідання комісії.

Якщо студент без поважних причин не з'явився на захист магістерської дисертації, то в протоколі відзначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

У вищевказаних випадках студенти мають право на повторний захист протягом трьох років після закінчення університету.

У випадках, коли захист магістерської дисертації визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист саме ту роботу з доопрацюванням, чи він повинен опрацювати нову тему, визначену кафедрою.

Після захисту магістерські дисертації зберігаються на кафедрі три роки, а потім передаються в архів університету. Всі магістерські дисертації реєструються у спеціальних журналах. У разі необхідності з дозволу завідувача кафедри студенти можуть ознайомитися з дипломними роботами попередніх років, що зберігаються на кафедрі.

Таблиця 11.1 – Шкала відповідності оцінювання

Оцінка	Кількість балів
<i>1</i>	2
Відмінно	95 – 100
Дуже добре	85 – 94
Добре	75 – 84
Задовільно	65 – 74
Достатньо	60 – 64

Кінець таблиці 11.1

<i>1</i>	<i>2</i>
Незадовільно	Менше ніж 60

ДОДАТОК А

МАТЕРІАЛИ І ДОКУМЕНТИ ЩОДО ТЕМАТИКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

А.1 Орієнтовна тематика напрямів наукових досліджень економічних проблем

1. Особливості ціноутворення на ринку електроенергії України та залежність цін на електроенергію від ступеня конкуренції на ринку.
2. Ризики діяльності підприємств в умовах недосконалого ринку. Їх формалізація та ієрархія.
3. Вплив нематеріальних показників діяльності підприємства на його прибутковість.
4. Ціноутворення на ринку програмного забезпечення в Україні.
5. Ціноутворення на ринку нафтопродуктів України.
6. Оцінка меж прибутковості показників діяльності виробників на ринку сільськогосподарської продукції України.
7. Ціноутворення на ринку виробників фармацевтичної продукції та вплив на нього вітчизняних виробників.
8. Ціноутворення на житло в Україні та його регіональна ієрархія .
9. Кредитно-депозитна діяльності комерційного банку в умовах кризи.
10. Формування показників та їх рейтингування.
11. Вплив маркетингових заходів на ступінь прибутковості туристичної фірми в кризові періоди.
12. Оцінка структури ринку праці України та її вплив на зростання економіки.
13. Формування та оцінка показників впливу субсидювання державою перспективних галузей економіки України на зростання добробуту населення.
14. Формування та оцінка показників впливу трансфертної політики держави на зростання добробуту населення.
15. Формування та оцінка показників впливу екологічних ризиків на економічний стан регіонів України.
16. Формування системи заходів, які забезпечують стійкість та нестійкість (банкрутство) підприємств в умовах перехідної економіки.
17. Виявлення схем корупційної діяльності в органах державної влади та оцінка їх впливу на економічні показники підприємств.
18. Оцінка впливу податкової системи на зростання добробуту населення.
19. Оцінка впливу монетарної політики держави на зростання добробуту населення.
20. Підприємство як об'єкт керування та суб'єкт поведінки.

21. Оцінка механізмів інноваційного розвитку економіки України.
22. Вплив глобалізації на структуру економіки України.
23. Економічні засади стимулювання наукових досліджень в Україні.
24. Вплив реформування освіти на зростання економічного потенціалу України.
25. Вплив інфляційних процесів на конкурентоспроможність підприємств України.
26. Формування показників мотивації персоналу підприємств України до підвищення продуктивності праці.
27. Стимулювання основних галузей економіки України до оновлення основних фондів.
28. Управління запасами підприємств в умовах викликів глобалізації.
29. Економічні засади реструктуризації підприємств України в умовах кризи.
30. Економічні засади банкрутства галузі виробництва та її ліквідації.
31. Економічні засади вибору політичного курсу України.

А.2 Заява студента щодо напрямку наукових досліджень (теми дипломної роботи)

Завідувачу кафедри
математичного моделювання
економічних систем
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ЗАЯВА

Я, студент групи УК - _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)
прошу затвердити мені напрям наукових досліджень (тему магістерської дисертації)
“ _____ ”
_____”

та призначити наукового керівника _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Студент _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
“ _____ ” _____ 20__ р.

Напрямок наукових досліджень (тема дипломної роботи) обговорена та затверджена на засіданні кафедри ММЕС.

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Узгоджено:
науковий керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Зав. кафедри ММЕС _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
“ _____ ” _____ 20__ р.

ДОДАТОК Б

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ МАГІСТРАНТА

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра математичного моделювання економічних систем

Форма підготовки: _____

Рік зарахування до магістратури _____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ МАГІСТРАНТА

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____

2. Спеціальність (по якій проходить підготовку) _____

3. Тема наукових досліджень магістранта _____

наказ № _____ від ” _____ ” _____ 201 __ р.

4. Тема магістерської дисертації _____

Наказ № _____ від ” _____ ” _____ 201 __ р.

5. Науковий керівник _____

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ТЕМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МАГІСТРАНТА ТА
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО НАУКОВОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТА

РОБОЧИЙ ПЛАН 1-ГО РОКУ ПІДГОТОВКИ
І СЕМЕСТР

№ години з/п	Дата проведення заняття	Короткий зміст індивідуального заняття з магістрантом

МАГІСТРАНТ _____” ____” _____ 201 __ р.

НАУКОВИЙ

КЕРІВНИК _____” ____” _____ 201 __ р.

РОБОЧИЙ ПЛАН 1-ГО РОКУ ПІДГОТОВКИ ІІ СЕМЕСТР

№ години з/п	Дата проведення заняття	Короткий зміст індивідуального заняття з магістрантом

МАГІСТРАНТ _____”____”____ 201__р.

НАУКОВИЙ

КЕРІВНИК _____”____”____ 201__р.

Завдання для самостійної роботи магістранта	Термін виконання завдання і форма звітності магістранта	Відмітка про виконання завдання

Підсумкова атестація магістранта науковим керівником _____

Науковий керівник _____ ” _____ ” _____ 201 __ р.

Затверджено на засіданні кафедри ” _____ ” _____ 201 __ р., протокол № _____

Зав. кафедри _____

(підпис)

РОБОЧИЙ ПЛАН 2-ГО РОКУ ПІДГОТОВКИ
ІІІ СЕМЕСТР

№ години з/п	Дата проведення заняття	Короткий зміст індивідуального заняття з магістрантом

МАГІСТРАНТ _____ ” ____ ” _____ 201 __ р.

НАУКОВИЙ

КЕРІВНИК _____ ” ____ ” _____ 201 __ р.

**РОБОЧИЙ ПЛАН 2-ГО РОКУ ПІДГОТОВКИ
IV СЕМЕСТР**

№ години з/п	Дата проведення заняття	Короткий зміст індивідуального заняття з магістрантом

МАГІСТРАНТ _____ ” ____ ” _____ _ 201 __ р.

НАУКОВИЙ
КЕРІВНИК _____ ” ____ ” _____ _ 201 __ р.

Завдання для самостійної роботи магістранта	Термін виконання завдання і форма звітності магістранта	Відмітка про виконання завдання

Підсумкова атестація магістранта науковим керівником _____

Науковий керівник _____ "____" _____ 201__ р.

Затверджено на засіданні кафедри "____" _____ 201__ р., протокол № _____

Зав. кафедри _____

(підпис)

№ з/П	Назва етапів роботи та питання, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Термін виконання завдання і форма звітності магістранта	Відмітка про виконання завдання

МАГІСТРАНТ _____ ” ____ ” _____ 201 __ р.

НАУКОВИЙ

КЕРІВНИК _____ ” ____ ” _____ 201 __ р.

Підсумкова атестація підготовки магістерської дисертації науковим керівником _____

Науковий керівник _____ ” ____ ” _____ 201 __ р.

Підсумкова атестація підготовки магістерської дисертації завідувачем кафедри _____

Затверджено на засіданні кафедри ” ____ ” _____ 201 __ р., протокол № _____

Зав. кафедри _____
(підпис)

ЗДОБУТКИ МАГІСТРАНТА ЗА ЧАС НАВЧАННЯ В МАГІСТРАТУРІ

1. Експериментальна робота

---

2. Публікація статей

---

3. Учбово-методична і педагогічна робота

---

4. Результати виконання та захисту магістерської дисертації

ДОДАТОК В

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ

1. Рівноважні стратегії виробників на ринку електроенергії України.
2. Економіко-математичне моделювання управління ризиками на підприємствах в умовах перехідної економіки.
3. Моделювання поведінки підприємства на основі матеріальних та нематеріальних показників.
4. Моделювання процесу ціноутворення на ринку програмного забезпечення в Україні.
5. Моделювання рівноважних цін на ринку нафтопродуктів України.
6. Моделювання рівноважних цін на ринку сільськогосподарської продукції України.
7. Моделювання стратегічної політики фірм-виробників на вітчизняних фармацевтичних підприємствах.
8. Прогнозування поведінки основних показників ринку нерухомості України.
9. Моделювання кредитно-депозитної діяльності комерційного банку в умовах перехідної економіки.
10. Моделювання ціноутворення на ринку туристичних послуг України в кризовий період.
11. Прогнозування структурних змін на ринку праці України.
12. Моделювання стратегій субсидювання державою перспективних галузей економіки України та прогнозування його ефективності.
13. Моделювання впливу екологічних ризиків на економічні показники регіонів України.
14. Скорингові моделі поведінки економічних агентів на фінансовому ринку України.
15. Моделювання системи оцінок фінансової стійкості підприємств.
16. Економіко – математичне моделювання інвестиційних процесів агропромислового комплексу України.
17. Прогнозування процесів банкрутства підприємств України.
18. Моделювання раціональної політики діяльності рекламних компаній в умовах перехідної економіки.
19. Економіко – математичне моделювання процесів корупції в державних органах та оцінка їх впливу на економічні показники підприємств та добробут населення.
20. Моделювання процесу виявлення шахрайства з пластиковими картками.
21. Моделювання стимулювання на підприємствах з багаторівневою ієрархічною структурою.
22. Прогнозування потреби в трудових ресурсах в багатосекторній макроекономічній

системі.

23. Моделювання стратегій державного регулювання сезонних товарних ринків.
24. Моделювання процесів державних закупівель та оцінка їх впливу на економіку України.
25. Прогнозування структури цінних паперів на фінансовому ринку України.
26. Моделювання державної політики скорочення бідності в умовах рівноважної та перехідної економіки.
27. Моделі виявлення змови економічних агентів щодо цінової політики на товарних ринках України.
28. Моделювання інфляційних процесів.
29. Моделювання управління капіталом підприємства в умовах ризику.
30. Моделювання невизначеностей депозитної діяльності комерційних банків.

ДОДАТОК Д

ПЕРШІ, ОФІЦІЙНІ СТОРІНКИ, МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Додаток Д.1 Титульний аркуш магістерської дисертації

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
 «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу
 Кафедра математичного моделювання економічних систем

«На правах рукопису»
 УДК _____

«До захисту допущено»
 Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
 “ ___ ” _____ 20__ р.

Магістерська дисертація
на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економічна кібернетика»
 на тему: _____

Виконав (-ла): студент (-ка) _____ курсу, групи _____
 (шифр групи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові) _____ (підпис)

Науковий керівник _____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Рецензент _____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації
 немає запозичень з праць інших авторів без
 відповідних посилань

Студент _____ (підпис)

Київ – 20__ року

Додаток Д.2 Завдання на магістерську дисертацію

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра математичного моделювання економічних систем

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) за освітньо-науковою / за освітньо-
професійною програмою

Спеціальність 051 «Економіка»

Спеціалізація «Економічна кібернетика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту**

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема дисертації _____

науковий керівник дисертації _____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від « ____ » _____ 20__ р. № _____

2. Термін подання студентом дисертації _____

3. Об'єкт дослідження _____

4. Предмет дослідження _____

5. Перелік завдань, які потрібно розробити _____

_____

_____

_____

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу - презентація роботи _____

_____

_____

7. Перелік публікацій _____

_____

8. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Термін виконання етапів магістерської дисертації	Примітка

Студент

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

Науковий керівник магістерської дисертації

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

ДОДАТОК Е

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

Вступ	
1 Назва розділу.....	
1.1 Назва підрозділу.....	
1.2 Назва підрозділу.....	
...	
2 Назва розділу.....	
2.1 Назва підрозділу.....	
2.2 Назва підрозділу.....	
...	
3 Назва розділу.....	
3.1 Назва підрозділу.....	
3.2 Назва підрозділу.....	
...	
Висновки.....	
Перелік джерел посилання.....	
Додаток А Назва додатку.....	
Додаток Б Назва додатку.....	

ДОДАТОК Ж

**ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ЗАПИСІВ У ПЕРЕЛІКУ ДЖЕРЕЛ
ПОСИЛАННЯ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги:	
Один автор	<p>1. Василій Великий: Гомілії / Василій Великий; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. – Львів: Свічадо, 2006. – 307с. - (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV-V ст.; №14).</p> <p>2. Куренівський Д.Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Куренівський Д.Г. – К.: Ін-т математики, 2006. – 111с. – (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України; т: 59)</p>
Два автори	<p>1. Матяш І.Б. Діяльність надзвичайної дипломатичної комісії УНР в Угорщині: історія, спогади, арх. док. /І.Б. Матяш, Ю. Мушка. – К.: Києво-Могилян. акад., 2005. – 397, [1] с. – (Бібліотека наукового щорічника «Україна дипломатична»; вип. 1).</p> <p>2. Ромовська З.В. Сімейне законодавство України / З.В. Ромовська, Ю.В. Черняк. – К.: Прецедент, 2006. – 93с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; вип. 11).</p>
Три автори	<p>1. Акофф Р.Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р.Л., Магидсон Д., Здисон Г.Д.; пер. с англ. Ф.П. Тарасенко. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.</p>
Чотири автори	<p>1.Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвицький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А.]. – К.: НДІ «Укragenропромпродуктивність», 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Психологія менеджмента / [Власов П.К., Липницький А.В., Луцихина И.М. и др.']; под; ред. Г;С. Никифорова. – [3-є изд.]. – Х.: Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.</p>
Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос.] – К.: Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу)</p>
Багатотомний документ	<p>1. Історія Національної академії наук України, 1941-1945 / [упоряд. Л.М. Яременко та ін.]. – К.: Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського, 2007 – (Джерела з історії науки в Україні). Ч.2: Додатки – 2007. – 510, [1] с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу: матеріали Всеукр. конф. Молодих учених-аграрників [«Молодь України і аграрна реформа»], (Харків, 11-13 жовт. 2000р.) / М-во аграрної політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х.: Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2000, – 167 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Словники	1. Тимошенко З.І. Болонський процес в дії: словник-довідник основних термінів і понять з орг. навч. процесу у вищих навчальних закл. / З.І. Тимошенко, О.І.Тимошенко. – К.: Європ. ун-т, 2007. – 57 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Медична статистика: зб. нормат. док. / упоряд. та голов.ред. В.М. Заболотько. — К.: МНІАЦ мед.статистики: Медінформ, 2006, – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).
Стандарти	1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000: 2004, IDT): ДСТУ ISO 7000: 2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	1. Козіна Ж.Л. Теоретичні і основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж.Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38.
Електронні ресурси	<p>1. Розподіл населення і найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. перепису населення 2001р. / Держ. ком. статистики України; ред. О.Г. Осауленко. – К.: CD-вид-во «Інфодиск». 2004. – 1 електрон, опт. диск (CD-ROM); кольор.: 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium – 266; 32 Mb RAM; Windows 98, 2000, XP. – Назва з титул. екрану.</p> <p>2. Богомольний Б.Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. мед. вузів III-IV рівнів акредитації / Б.Р. Богомольний, В.В. Кононенко, П.М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса: Одес. мед, ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика)- 1 електрон, опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.</p> <p>3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим–2003») [Електронний ресурс] Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуц // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журналу: http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm/</p>

ДОДАТОК Г

**РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ЕКОНОМІЧНОГО
СПРЯМУВАННЯ**

1. Актуальні проблеми економіки
2. Економіка. Фінанси. Право
3. Вопросы экономики
4. Економіка і прогнозування
5. Економіка України
6. Економіст
7. Економічний вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського
8. Економічний часопис – XXI
9. Логистика
10. Підприємництво, господарство і право
11. Стандартизація, сертифікація, якість
12. Управление персоналом
13. Управление рисками
14. Урядовий кур'єр
15. Экономика и математические методы
16. Экономика предприятия
17. Экономические науки
18. Экономические стратегии
19. Экономический анализ

ДОДАТОК К

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ САЙТІВ ЯК БАЗИ ДАНИХ ДЛЯ
НАПИСАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Назва	Сайт
Організація об'єднаних націй	www.un.org
НАТО	www.nato.int
Організація економічного співробітництва та розвитку	www.oecd.org
Світова організація торгівлі	www.wto.org
Європейський союз	www.europa.eu.int ; www.eurunion.org www.europa.eu
Західноєвропейський союз	www.weu.int
Рада Європи	www.coe.int
Організація з безпеки і співпраці у Європі	www.osce.org
Євростат	www.europa.eu.int/en/comm/eurostat
Конференція ООН з торгівлі та розвитку	www.unicc.org/unctad
Міжнародна організація з міграції	www.iom.int
Міжнародна організація праці	www.ilo.org
Світовий банк	www.world-bank.org
Європейський банк реконструкції та розвитку	www.ebrd.org
Європейський патентний офіс	www.european-patent-office.org
Банк міжнародних розрахунків	www.bis.org
Міжнародний валютний фонд	www.imf.org
Міжнародна торгова палата	www.iccwbo.org
Статистика СНД	www.cisstat.com
Верховна Рада України	www.rada.gov.ua
Кабінет міністрів України	www.kmu.gov.ua
Міністерство фінансів України	www.minfin.gov.ua
Міністерство економіки та євроінтеграції	www.me.kmu.gov.ua
База нормативних актів України	www.nau.kiev.ua
Офіційний бюлетень поточного законодавства України	www.gdo.kiev.ua

Українське законодавство та правові інформаційні ресурси	www.liga.net
Роботи відомих економістів (витяги з першоджерел)	gallery.economicus.ru
Національна бібліотека ім. Вернадського	www.nbu.gov.ua
Національна парламентська бібліотека України	www.nplu.kiev.ua
Бібліотека Верховної Ради України	www.rada.gov.ua/LIBRARY/index.htm
Книжкова палата України	www.ukrbook.net
Український інститут науково-технічної і економічної інформації	www.uintai.kiev.ua
Державна науково-технічна бібліотека України	www.gntb.n-t.org
Бібліотека Української академії держ. управління при президентові України	www.academy.kiev.ua/library
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка	lib-gw.univ.kiev.ua
Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»	www.library.ukma.kiev.ua
Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка КПІ ім. Ігоря Сікорського	www.library.ntu-kpi.kiev.ua
ООО «Агентство фондового рынка»	www.sma.ua
ООО «Фондовые технологии и консультации»	www.s-tech.kiev.ua
ООО «Центр делового партнерства»	www.centrdp.com.ua
ЧП «Пульсар»	www.at.pulsar.te.ua
ДП «ГІД»	www.dividend.com.ua
ООО «Агентство деловых связей»	www.biznes.mk.ua
ООО «Агентство корпоративных новостей»	www.corporation.com.ua
ЗАО «Украинское агентство финансового развития»	www.uafr.com.ua
ООО «Агентство фондового рынка»	www.afr.com.ua
ООО ИА «Интерфакс-Украина»	www.interfax.kiev.ua
ООО «Украинская инвестиционная газета»	www.investgazeta.net
ООО «Агентство фондовых технологий»	www.aft.sumy.ua
Державна служба статистики України	www.ukrstat.gov.ua

ДОДАТОК Л

РЕЦЕНЗІЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ ДИСЕРТАЦІЮ

РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську дисертацію
на здобуття ступеня магістра

виконану на тему: _____
 _____
 _____

студентом (-кою) _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Висвітлюються коротко такі питання:

- 1) актуальність теми;
- 2) якість наукового аналізу проблеми, обґрунтування моделі об'єкту дослідження;
- 3) глибина якісного та кількісного її дослідження;
- 4) наявність програмного продукту, що реалізує алгоритми моделі;
- 5) цінність практичних рекомендацій та можливість їх впровадження.

Відзначаються недоліки роботи.

Дається загальний висновок про дисертацію та її оцінка за шестибальною шкалою: “відмінно”, “дуже добре”, “добре”, “задовільно”, “достатньо”, “незадовільно”.

“ _____ ” _____ 20 __ р.

Рецензент

_____
 (посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____
 (підпис)

_____
 ініціали, прізвище

Печатка установи, організації рецензента _____ (тільки для зовнішнього рецензента)

ДОДАТОК М

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

ВІДГУК
наукового керівника магістерської дисертації
на здобуття ступеня магістра

виконаної на тему: _____
_____

студентом (-кою) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Висвітлюються коротко такі питання:

- 1) актуальність теми;
- 2) характеристика наукових результатів роботи;
- 3) висновок про оригінальність роботи
- 4) особистий внесок випускника та його відношення до виконання етапів роботи;
- 5) зауваження.

Дається загальна оцінка магістерської дисертації та рекомендація щодо допущення її до захисту та присвоєння студенту (-ці) відповідної кваліфікації.*

Науковий керівник
магістерської дисертації

_____
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
ініціали, прізвище

* У висновках науковий керівник рекомендує (не рекомендує) роботу до захисту на ЕК та присвоєння (не присвоєння) кваліфікації «економіст»